

Nr 435.

Av herr **Holmström m. fl.**, om uppförande å riksstaten av ett ordinarie förslagsanslag till Vadstena krigsmanshuskassa m. m.

I skrivelse till Konungen den 31 okt. 1933 föreslog arméförvaltningens civila departement bland annat, att nu utgående pensions- och dyrtidstillägg till Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare finge inräknas i de fasta understödsbeloppen från kassan, samt hemställde i anledning härav, att Kungl. Maj:t täcktes i proposition till innevarande års riksdag föreslå riksdagen besluta, att från och med budgetåret 1934—1935 det årliga underhållet till sagda understödstagare skulle förhöjas för understödstagare, som den 1 juli 1934 uppnått eller därefter uppnådde en ålder av 60 år, med 150 kr. (motsvarande nuvarande dyrtidstillägg) samt för understödstagare, som vid sagda tidpunkt uppnått eller därefter uppnådde en ålder av 67 år, med ytterligare 50 kr. (motsvarande nuvarande pensionstillägg). För bestridande av ifrågavarande förhöjningar jämte övriga utgifter för underhållsförmåner åt ifrågavarande understödstagare hemställde departementet om anvisande på riksstaten under elfte huvudtiteln B. Militära pensionsväsendet, av ett nytt ordinarie förslagsanslag till Vadstena krigsmanshuskassa å 2 300 000: — kronor samt i samband därmed om uteslutande ur riksstaten av ordinarie anslagen till Vadstena krigsmanshuskassa och till förhöjning i gratialen åt avskedat manskap samt ordinarie förslagsanslaget till ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap.

Såsom framgår av statsverkspropositionen, elfte huvudtiteln (sid. 35) har chefen för försvarsdepartementet efter samråd med chefen för finansdepartementet funnit sig icke kunna för närvarande förorda ett inräknande i de fasta understödsförmånerna av *dyrtidstilläggen*. Dessa borde i stället såsom hittills utgå såsom fristående tillägg samt gäldas av ett särskilt anslag, beräknat till 1 000 000 kr.

I anledning härav anse vi oss böra anföra följande.

Redan år 1928 föreslog arméförvaltningens civila departement, att dyrtidstilläggen borde inräknas i de fasta understödsbeloppen bl. a. av den orsaken, att understödsförmånerna därigenom skulle kunna utbetalas på ett enklare och smidigare sätt, än dittills skett. Statskontoret motsatte sig emellertid då detta förslag och föreslog för sin del att en inräkning av dyrtidstilläggen i de fasta understödsbeloppen borde verkställas först i samband med att frågan om ett inräknande för f. d. befattningshavare i statens tjänst av dyrtids-

tilläggen i pensionerna erhöles sin lösning. Departementets förslag föranledde i anledning härav ingen åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

I sin ovannämnda skrivelse den 31 okt. 1933 har nu departementet med all önskvärd tydlighet påvisat, att här ifrågavarande dyrtidstillägg icke äro att anse såsom dyrtidstillägg i vanlig bemärkelse, d. v. s. tillägg, vars storlek växla efter levnadskostnadernas stegring eller sänkning. Dyrtidstilläggen till understöden från Vadstena krigsmanshuskassa hava i öfver 10 år utgått med oförändrat belopp eller 150 kr., och någon anledning antaga, att understödsbeloppet i framtiden skulle minskas, föreligger icke. Att statsmakterna skulle nedsätta detta tillägg, som numera har karaktär av vanligt pensionstillägg, får väl anses såsom uteslutet. Understödstagarna äro ju gamla och orkeslösa samt, enligt vad som framgår av departementets ovannämnda skrivelse den 31 okt. 1933, så gott som samtliga i behövande omständigheter. Då sålunda någon fara för att ett inräknande av här ifrågavarande »dyrtidstillägg» i de fasta understödsbeloppen skulle kunna åberopas såsom stöd för framställningar om inräknande av verkliga, på växlingarna i levnadskostnadsindex beroende, dyrtidstillägg i pensionerna icke förefinnes, och då ett särskiljande av här ifrågavarande dyrtidstillägg från övriga underhållsförmåner ur Vadstena krigsmanshuskassa skulle väsentligen försvåra det av civila departementet föreslagna förenklade utbetalningssättet av pensionsförmåner åt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, anse vi, att frågan om ett inräknande i de fasta understödsbeloppen av dyrtidstilläggen till ifrågavarande understödstagare icke längre bör förhalas utan nu bringas till sin lösning. Vi tillåta oss i detta sammanhang påpeka, att statskontoret, som den 30 nov. 1933 avgivit yttrande öfver departementets meranämnda skrivelse den 31 okt. 1933, numera icke, liksom ej heller riksräkenskapsverket, haft något att erinra mot ett dylikt inräknande. Icke heller kunna vi underlåta att påpeka, att chefen för försvarsdepartementet ej angivit något skäl, varför han ansett sig icke kunna förorda ett sådant inräknande.

Vi få alltså hemställa, att riksdagen måtte besluta, att dyrtidstilläggen till Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare skola från och med den 1 juli 1934 inräknas i de fasta understödsbeloppen och det årliga underhållet till sagda understödstagare alltså från och med budgetåret 1934/1935 förhöjas på sätt angivits i civila departementets meranämnda skrivelse den 31 okt. 1933. Vid bifall härtill torde motsvarande beslut böra fattas beträffande pensionerade båtsmän och marinsoldater. Något anslag till dyrtidstillägg torde vid sådant förhållande icke vidare behöva anvisas å riksstaten. Däremot kräves förhöjning motsvarande de beräknade kostnaderna för dyrtidstilläggen — 1 000 000 kronor för armén och 45 000 kronor för marinen — av de anslag varifrån de ordinarie förmånerna till f. d. indelta skola bestridas. Vi få därför hemställa *dels* att det i statsverkspropositionen, elfte huvudtiteln, sid. 38, äskade nya ordinarie förslagsanslaget å 1 325 000 kronor ökas till

2 325 000 kronor, *dels ock* att anslaget till flottans gemenskap höjes utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit — 7 000 kronor — med ytterligare 45 000 kronor eller sammanlagt med 52 000 kronor från 280 000 kronor till 332 000 kronor.

Vad angår benämningen å det nya anslag, som är avsett att ersätta de till uteslutning ur riksstaten föreslagna ordinarie anslagen till Vadstena krigsmanshuskassa och till förhöjning i gratialen åt avskedat manskap samt ordinarie förslagsanslaget till ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap, har civila departementet redan år 1928 föreslagit, att anslaget borde benämnas Vadstena krigsmanshuskassa. År 1929 föreslog emellertid statskontoret utan någon motivering förslagsvis benämningen »gratial till avskedat manskap vid armén». Riksräkenskapsverket har nu, ävenledes utan motivering, biträtt detta statskontorets förslag.

Gentemot statskontorets ifrågavarande förslag har civila departementet under framhållande av att alla nu utgående underhåll till indelta soldater enligt underhållsbrevens lydelse äro anvisade på Vadstena krigsmanshuskassa, såsom sin åsikt uttalat, att det redan av denna anledning syntes departementet mindre lämpligt, att icke det anslag på riksstaten, varifrån utgifterna framdeles skulle bestridas, erhöile en härom erinrande benämning. Oss förefaller det som civila departementets förslag härutinnan vore det enda förnuftiga, så mycket mer som, enligt vad vi erfarit, å alla rullor och kortregister vid såväl departementet som vederbörande regementen ävensom å allt blankettryck avsett för redovisning av underhåll å Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, förekommer benämningen »Vadstena krigsmanshuskassa». Att den av statskontoret föreslagna benämningen »gratial till avskedat manskap vid armén», vilken benämning ju såsom ovan nämnts av detta ämbetsverk framkastats förslagsvis, komme att förorsaka icke oväsentliga både olägenheter och kostnader ligger, synes det oss, i öppen dag. Vi tillåta oss i detta sammanhang påpeka, att chefen för försvarsdepartementet i sin hemställan under p. 22, elfte huvudtiteln (sid. 39) bibehållit benämningen Vadstena krigsmanshuskassa och Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare. Sistnämnda uttryck har även bibehållits i fråga om dyrtidstilläget (se sid. 47). Då sålunda allt talar för att det nya gemensamma anslaget till underhåll å här ifrågavarande understödstagare bör erhålla benämningen »Vadstena krigsmanshuskassa» och då intet skäl anförts för en annan benämning, anse vi oss böra hemställa, att det nya anslaget måtte erhålla benämningen »Vadstena krigsmanshuskassa».

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts under elfte huvudtiteln i 1934 års statsverksproposition, punkten 32, gjorda

hemställan i fråga om dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare samt med ändring av vad Kungl. Maj:t under samma huvudtitel, punkterna 22 och 25, föreslagit, måtte

dels med uteslutande ur riksstaten av ej mindre ordinarie anslagen till Vadstena krigsmanshuskassa och till förhöjning i gratialen åt avskedat manskap än även ordinarie förslagsanslaget till ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap, å riksstatens elfte huvudtitel, under rubrik »Vadstena krigsmanshuskassa» uppföra ett *ordinarie* förslagsanslag av 2 325 000 kronor;

dels besluta, att till nämnda förslagsanslag skola efter ingången av budgetåret 1934/1935 överföras dels den 1 juli 1934 förefintlig behållning av Vadstena krigsmanshuskassas kapitaltillgångar jämte kassan tillkommande ränte- och arrendemedel samt skatte- och åborättsavgifter m. m., dels från indelningsverkets besparingsfond ej mindre samtliga årligen till fonden inflytande räntemedel än även för budgetåret 1934/1935 av fondens kapitaltillgångar ett belopp av 100 000 kronor, dels ock från invalidhusfonden, likaledes för budgetåret 1934/1935, ett belopp av 60 000 kronor;

dels förklara, att från och med budgetåret 1934/1935 Vadstena krigsmanshuskassas samtliga utgifter, däri inbegripna jämväl gratifikationer åt f. d. officerare och underofficerare med vederlikar vid armén, understöd åt fattiga och sjuka samt gåvor till f. d. krigsmän av manskapsklass vid armén, skola bestridas av ordinarie förslagsanslaget till Vadstena krigsmanshuskassa;

dels besluta, att från och med budgetåret 1934/1935 det årliga underhållet till Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare samt till pensionerade båtsmän och marinsoldater skall förhöjas ej mindre vid uppnådd ålder av 60 år med ett belopp av 150 kronor (motsvarande nuvarande dyrtidstillägg) än även vid uppnådd ålder av 67 år med ett belopp av ytterligare 50 kronor (motsvarande nuvarande pensionstillägg);

dels ock höja *ordinarie* förslagsanslaget till pensionering

av flottans gemenskap från 280 0000 kronor med 52 000 kronor till 332 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1934.

Nils Holmström.

Helge Bäcklund.

J. A. Persson,
Tidaholm.

Alf Meyerhöffer.

A. S. Fält.

Anders Hansson,
Trollhättan.

Gustav Johanson.

Karl Magnusson
i Skövde.

Arthur Gustafson
i Kasenberg.

M. L. Petersson,
Broaryd.

Carl Björling.

C. O. Johanson,
Huskvarna.

Bj. Holmgren.

C. P. Olsson.

Carl Lovén.
